

**A Kaposvári Törvényszék
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: 2.Pf.21.342/2020/4.
A tanács tagjai: dr. Horváth M. Csaba a tanács elnöke
dr. Varga Rita előadó bíró
dr. Matusik Gertrúd bíró
A felperes: Argenta Faktor Zrt.
1026 Budapest, Húvösvölgyi út 27.
A felperes képviselője: [REDACTED]
Az alperesek: [REDACTED] I.r.
[REDACTED]
[REDACTED] II.r.
[REDACTED]
Az I., II.r. alperesek képviselője: Erste Bank Hungary Zrt. III.r.
1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.
Dr. Csuka Ügyvédi Iroda
ügyintéző dr. Csuka Zoltán ügyvéd
7400 Kaposvár, Németh István fasor 47. III/14.
A III.r. alperes képviselője: [REDACTED] Iroda
[REDACTED] ügyvéd
[REDACTED]
A per tárgya: devizahitel visszafizetése
A fellebbezést benyújtó fél: felperes
Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Kaposvári Járásbíróság
2.P.21.238/2018/51/II.

Rendelkező rész

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, míg a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg I és II. r. alpereseknek egyetemlegesen [REDACTED] Ft fellebbezési eljárási perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I.r. alperes mint adós és a felperes jogelődje az Erste Leasing Autófinanszírozási Rt. (beolvadás után Erste Bank Hungary Zrt.) mint hitelező között 2005. július 21. napján 2005-[REDACTED]-ZZ számon hitel-, és opciós

szervződés jött létre. A II.r. alperes az I.r. alperes házastársa, míg III.r. alperes a hitelt nyújtó pénzintézet jogutódja.

A hitel-, és opciós szervződésben a felperes jogelődje személygépkocsi vásárlásához 2.033.636,- Ft összegű, svájci frank alapú kölcsönt nyújtott. A kölcsön ügyleti kamatlába 8,55%, míg az induló Teljes Hiteldíj Mutató (a továbbiakban THM) 9,3% volt. A futamidő 120 hónap, a havi törlesztőrészlet 25.264,- Ft volt, az első törlesztőrészlet esedékességének napja 2005. augusztus 15-e volt.

A kölcsönsvződés nyomtatványon a választható devizanemek közül a szervződő felek, a felperes és az I.r. alperes, a svájci frankot jelölték meg. A szervződés 7. pontja szerint a törlesztőrészletek a hitel ügyleti kamatlába és az induló THM az Általános Svződési Feltételekben meghatározott módon változhatnak, amit az adós az okirat aláírásával és az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatásként tudomásul vett.

Ugyanezen szervződés 10. pontja tartalmazta egyebek mellett a felperesnek azt a nyilatkozatát, hogy a szervződés az Általános Svződési Feltételek és az Üzletszabályzat 1-1 példányát átvette, valamint az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást megértette és azt tudomásul vette.

- [2] A hitel-, és opciós szervződés 10. pontjában az úgynevezett záradékok között szerepelt a következő kitétel:

A szervződést és annak elválaszthatatlan mellékletét képező Erste Bank Leasing Autófinanszírozási Rt. Üzletszabályzatát és Általános Svződési Feltételeit a hitelsvződésekhöz és a hitelező elfogadó nyilatkozatát elolvasták, a benne foglaltakat megértették és mint akarattal mindenben megegyező az autókereskedőben dolgozó két tanú jelenlétében jóváhagyólag aláírták.

Rögzítették azt is, hogy a szervződés az Általános Svződési Feltételeket és az Üzletszabályzat 1-1 példányát az adós átvette. Az egyedi szervződésben az adós kijelentette, hogy a hitel esetleges árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást megértette és azt tudomásul vette.

- [3] Az Általános Svződési Feltételek 4. fejezetében „a hitel pénzügyi feltételei között a 4.1.2. pont alatt azt tartalmazta, hogy a deviza alapú hitel forintban kifejezett összege – a hitel devizanemének megfelelően – az Erste Bank Hungary Rt. által közzétett, a hitelsvződés hatálybalépése napján érvényes hivatalos HUF/Devizanem deviza vételi árfolyam alapján kerül meghatározásra. Amennyiben a hitelsvződés hatálybalépésének napja nem árfolyamjegyzési nap, akkor a számítás során a hatálybalépést megelőző legközelebbi árfolyamjegyzési napon érvényes árfolyamot kell figyelembe venni.”

- [4] A 4.1.3. pont alapján az adós részére folyósított hitel kamattal növelt összegét a hitelsvződésben rögzített számú, összegű és esedékességű törlesztőrészlet, valamint havi fix deviza alapú hitelkonstrukció esetén, az árfolyamkülönbözet részletek megfizetésével köteles visszafizetni.

A 4.1.4. pont rögzítette a deviza alapú kölcsön törlesztőrészleteit meghatározó képletet, amelynek értelmében a hitelsvződésben meghatározott törlesztőrészletet az aktuális és a bázis devizaárfolyam hányadosával kell szorozni.

A hitel kamata és kamatlába címszó alatt (4.2.) megállapították matematikai képlettel az ügyleti kamatlábat deviza alapú hitel esetén. Rögzítették az ügyleti kamatláb minden naptári év január 1-én és július 1-én kerül újra meghatározásra.

A 4.3.2.b. pont szerint, ha a hitel hitelsvződésben rögzített devizaneme svájci frank, akkor az új ügyleti kamatláb a hitelsvződés hatálybalépésekor megállapított ügyleti kamatláb,

valamint az újra megállapítás időpontjában érvényben lévő CHF Libor és Hitelszerződés hatálybalépésekor érvényben lévő CHF libor különbségének az összege.

A fennálló tőketartozást a 4.4. pontban matematikai képlettel definiálták a még fennálló tőketartozás mértékét.

A THM-t a 4.5. pont részletezte matematikai képlettel.

- [5] Az I.r. alperes 2013. február hónapot követően nem fizetett több részletet, ezért a felperesi jogelőd 2013. június 4-én a hitelszerződést felmondta. Ekkor az I.r. alperes tartozása 1.300.401,- Ft volt.
- [6] 2013. november 14. napján kötött engedményezési szerződést a III.r. alperes a felperessel, amelyről 2013. november 28. napján kelt levelében értesítette felperes az I és II.r. alpereseket.
- [7] 2015. május 16. napján kelt elszámolás szerint, a tisztességtelenül felszámított összeg a felmondott szerződés devizanemében 377.529,- Ft volt, míg a fogyasztói követelésre felszámított kamat 24.349,- Ft volt, az összes a tartozásra elszámolt összeg 401.878,- Ft-ot tett ki. Ezen a napon az elszámolást követően az I.r. alperes fennálló tartozása 1.036.544,- Ft tőke volt.
- [8] Az elszámolás ellen az I.r. alperes panaszt nyújtott be, az elutasító válaszlevél után I.r. alperes nem kezdeményezte a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását.
- [9] A felperes felszólította I és II.r. alpereseket, hogy fizessenek meg 1.036.544,- Ft fennálló tartozást felperesnek, és ezt követően felperes ezen összegre, 1.036.544,- Ft megfizetésére kérte fizetési meghagyás kibocsátását az I és II.r. alperesekkel szemben.
- [10] A kötelezettek az I és II.r. alperes ellentmondása folytán perré alakuló eljárásban a felperes módosított kereseti kérelmében elsődlegesen azt kérte a bíróságtól, hogy az érvényesen létrejött kölcsönszerződés rendelkezései alapján az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523. §-a szerinti kölcsöntartozás jogcímén egyetemlegesen kötelezze az I és II.r. alpereseket 1.036.544,- Ft tőke, valamint ezen összeg után 2015. május 17. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére azzal, hogy a felperesi képviselő ÁFA fizetésre nem köteles.
- [11] Másodlagosan, arra az esetre, ha a bíróság a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét állapítaná meg, úgy azt kérte a bíróságtól, hogy a kölcsönszerződést a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján ex tunc hatállyal nyilvánítsa érvényessé az árfolyamváltozás mint érvénytelenségi ok kiküszöbölésével, egyidejűleg az ügyleti kamatláb mértékének évi 14,57%-ban történő megállapításával. E körben kérte, hogy a bíróság az érvényessé vált kölcsönszerződés rendelkezései alapján az rPtk. 523. §-a alapján kölcsöntartozás jogcímén egyetemlegesen kötelezze az I és II.r. alpereseket 983.908,- Ft tőke, valamint ezen összeg után 2013. június 4. napjától járó késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére.
- [12] A másodlagos kereseti kérelem alapján a felperes perbe vonta a perbeli kölcsönszerződés eredeti jogosultját, az Erste Bank Hungary Zrt-t és kiterjesztette a kereseti kérelmét III.r. alperesre oly módon, hogy tűrje a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását. Vele

szemben perköltség iránti igényt sem terjesztett elő, mert álláspontja szerint a perben állása kizárólag a kölcsönszerződésben betöltött jogosulti pozíciója miatt szükséges.

[13] Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárás lefolytatását követően a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesek részére együttesen 300.000,- Ft perköltséget.

[14] Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a perben az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban rPp.), valamint az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban rPtk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Anyagi jogszabályként a jogvita elbírálását az elsőfokú bíróság az rPtk. 523. §-a, 250/B §-a, 209. § (1), (2) és (3) bekezdése, a 290/A §-a, 239. § (2) bekezdése, a szerződés megkötésekor hatályos 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban rHpt.) 203. § (1) bekezdése és a 213. § (1) bekezdésére alapította.

Az elsőfokon eljáró bíróság vizsgálva az egyedi szerződést, annak 10. pontjába foglalt záradékok kitételét, ennek alapján az Általános Szerződési Feltételekből indult ki és azt vizsgálta a Kúria 2/2014. PJE határozatának, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/2017. számú határozatának megfelelően, hogy az I.r. alperest a felperes jogelődje megfelelően tájékoztatta-e, ez a tájékoztatás az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára világos és érthető volt-e. A bíróság a felperes által becsatolt okiratokból a rá háruló rPp. 164. § szerinti bizonyítási kötelezettségét kétséget kizáróan nem tudta megállapítani.

Ennek alapján az elsőfokon eljáró bíróság azt rögzítette, hogy I.r. alperest a szerződéskötéskor nem megfelelően tájékoztatta a felperes jogelődje, mert a rendelkezésre álló iratokból, sem az egyedi kölcsönszerződésből, sem az Általános Szerződési Feltételekből az árfolyamkockázat lényegének mibenléte, az I.r. alperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására, továbbá arra, hogy a kockázatviselésnek nincs felső határa nem megfelelően kapott I.r. alperes tájékoztatást. A két szerződésből csak a feltételek együttes értelmezése és rendkívül alapos egybevetése alapján lehetett volna kikövetkeztetni a fenti feltételek meglétét.

Ezért az elsőfokon eljáró bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a jogelőd banki tájékoztatás – figyelemmel, hogy az Általános Szerződési Feltételek 4. pontjában található matematikai képlettel határozták meg a törlesztőrészek összegét, a hitel kamatát, kamatlábát, valamint az ügyleti kamatlábát, a fennálló díjtartozást és a THM-t is –, ez a tájékoztatás nem volt megfelelő az I.r. alperes részére, mert ez egy átlagosan figyelmes és tájékozott, észszerűen gondolkodó fogyasztót feltételezve sem volt megfelelő.

A megfelelő tájékoztatás elmaradása, amely a felperesi jogelőd által a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamváltozásának kockázatára nézve nyújtott tájékoztatás, sem az rPtk. 205. § (3) bekezdésében, sem a Kúria 2/2014. PJE és a 6/2013. PJE határozataiban, sem az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletben írt követelményeknek nem felelt meg. Azt állapította meg az elsőfokú bíróság ebből következően, hogy a szerződéskor a deviza alapú szerződés árfolyamkockázatára nézve nyújtott tájékoztatás elégtelen volt.

Ezért az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési kikötés tisztességtelenségét állapította meg, jogkövetkezményként pedig a 209/A § (2) bekezdése alapján semmis szerződési kikötésként rögzítette.

Megállapította az elsőfokon eljáró bíróság azt is, hogy a főszoolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülő szerződéses rendelkezés az rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után.

[15] Az elsőfokon eljáró bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét is elutasította azzal a lényegi indokkal, hogy a felperes csak és kizárólag a hitelszerződésből eredő követelést szerezte meg, mivel nem szerződéses jogutód. A felperes nem a III.r. alperes általános jogutódja, az engedményezés a követelés értékesítéséből kifolyólag kizárólag a követelés érvényesítésére korlátozódik.

Ebből pedig az következik, hogy a felperes a hitelszerződéssel kapcsolatos alakító jogok gyakorlására nem jogosult. Az engedményes az rPtk. 329. § (3) bekezdése alapján ugyanis nem rendelkezik alakító joggal, azaz nem mondhat fel, nem lehet ellene az alapul szolgáló jogviszony érvénytelenségének a megállapítására irányuló keresetet indítani, de nem kérheti az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását sem.

Az elsőfokon eljáró bíróság álláspontja szerint az engedményes az általa vásárolt követelés érvényesítésére rendelkezik jogosultsággal.

Az elsőfokon eljáró bíróság a másodlagos kereseti kérelmét a felperesnek, amely arra irányult, hogy a 2005. július 21. napján megkötött hitel-, és opciós szerződést nyilvánítsa érvényessé, olyan alakító jog iránti igénynek tekintette, amely az eredeti teljes szerződéses jogviszonyt érintette, amelynek érvényesítésére a felperes nem volt jogosult, ezért a másodlagos keresetet is elutasította.

Az rPtk. 329. § (3) bekezdése alapján ugyanis az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását csak az engedményező kérheti az elsőfokon eljáró bíróság álláspontja szerint.

[16] A fentiek alapján az elsőfokon eljáró bíróság a felperesi keresetet elutasította és kötelezte a pernyertes alperesek perköltségének megfizetésére, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján.

[17] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen határidőben a felperes nyújtott be fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte oly módon, hogy a törvényszék kötelezze I., II.r. alpereseket az elsődleges kereseti kérelemben foglaltak teljesítésére, azaz 1.036.544,- Ft tőke és járulékaik megfizetésére.

Amennyiben a másodfokú bíróság a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét állapítaná meg, és ezáltal az elsődleges kereseti kérelem teljesíthetőségét nem tartja megalapozottnak, ebben az esetben azt kérte, hogy a törvényszék kötelezze I és II.r. alpereseket, hogy a másodlagos kereseti kérelemben foglaltakat teljesítsék, azaz 983.908,- Ft tőke és járulékaikat fizessék meg felperesnek a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításával egyidejűleg.

A III.r. alperest a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának tűrésére kérte a felperes kötelezni.

Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte a felperes, amennyiben a tényállás felderítetlenségét állapítja meg a másodfokon eljáró bíróság.

[18] Az elsődleges kereseti kérelem alapján a felperes megerősítette azt az elsőfokú eljárás során tett álláspontját, miszerint a perbeli kölcsönszerződés során az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelően történt az I.r. alperes részére, a kölcsönszerződés érvényesen létrejött és annak minden szerződési feltétele továbbra is köti a feleket.

[19] A másodlagos kereseti kérelem alapján a következőt emelte ki: szerződéssel kapcsolatos alakító jogok is átszállnak az engedményezéssel, mert az engedményes mint jogutód az

engedményező jogállásába lép, jogi helyzete az engedményező jogi helyzetének felel meg. Állította, hogy az engedményezéssel kapcsolatos jogok nem bonthatók meg.

Utalt arra is, ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, ez esetben a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket. A bíróságoknak arra kell törekedniük, hogy minden lehetséges esetben küszöböljék ki az érvénytelenség okát és a szerződést nyilvánítsák érvényessé.

Álláspontja szerint az engedményezés tekintetében nincs olyan szűkítő jogszabályi rendelkezés, amely az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását korlátozná.

Utalt arra is, hogy harmadik személy, jelen esetben a felperes, ha jogi érdeke ezt valóban indokolja, kérheti az érvénytelenség bármelyik jogkövetkezmények levonását, azaz van keresetőségi joga.

- [20] Állította a fellebbezésében, hogy a felperes jogosultsága a lejárt kölcsöntartozás érvényesítésére terjed ki, I és II.r. alperesek kötelezettsége pedig a fennmaradó kölcsöntartozás megfizetése.
- [21] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, megfelelően idézte az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásra irányadó követelményeket is, és egyetért a másodfokú bíróság azzal az elsőfokú bírósági állásponttal is, hogy a felperes faktor cég, nem szerződő fél és így nem rendelkezik alakító joggal, azaz nem kérheti az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását sem.
- [22] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az egyedi szerződés, valamint az Általános Szerződési Feltételek a perbeli kölcsönszerződés részévé váltak, az rPtk. 205/D § (1) bekezdése értelmében, mivel a kölcsönszerződés 10. pontjában a felperes helyett az I.r. alperes nyilatkozott azok megismeréséről. Az egyedi kölcsönszerződés ezen kívül is több vonatkozásban utal arra, hogy a szerződés az Általános Szerződési Feltételek alkalmazásával jön létre, így ezt a körülményt az I.r. alperesnek bizonyosan fel kellett ismernie. Saját nyilatkozatával szemben a perben irányadó rPp. 164. § (1) bekezdése alapján az I.r. alperest terhelte annak ellent bizonyítása, hogy az Általános Szerződési Feltételeket nem ismerte meg és nem is ismerhette meg, mert arra a hitelező a felperesi jogelőd nem biztosított lehetőséget. Az utóbbira azonban adat a perben nem merült fel. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy amennyiben az Általános Szerződési Feltételek esetlegesen nem váltak volna a szerződés részévé, önmagában nem érintené a kölcsönszerződés érvényességét, csupán arra vezetne, hogy a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jogszabályon kívül kizárólag az egyedi kölcsönszerződésekben foglaltak határozzák meg. Az rHpt. 203. § (1) bekezdésében is előírt általános tájékoztatási elvárás az rHpt. 209. §-ának az Üzletszabályzat kötelező tartalmi elemeire előírt követelmények ugyanis nem olyan polgárjogi előírások, amelyek nem vezetnek a szerződéssel elérni kívánt joghatás tilalmazottságára.
- [23] A jelen perben annak volt érdemi jelentősége, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltételek (egyedi szerződés, Általános Szerződési Feltétel) kellően világos volt-e.

[24] Az rHpt. 203. § (6) bekezdése alapján a pénzügyi intézménynek fel kellett volna tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az alperes az aláírásával igazolja. Jelen esetben ez nem történt meg, a felperes és III.r. alperes sem tudott kockázatteltáró nyilatkozatot becsatolni a perben.

A Hpt. 203. § (6) bekezdésében meghatározott kockázatteltáró nyilatkozatnak kellett volna ugyanis tartalmaznia a devizahitel nyújtására irányadó szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetésére, valamint annak törlesztőrészletre gyakorolt hatását részleteznie.

A Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszoolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért a tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor azok tartalma – a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is figyelemmel – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos és nem volt érthető.

Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a szerződés szövege és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetleges hátrányos gazdasági következményeit, azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásnak nincs felső határa.

Nem volt vitás a perben, hogy a szerződéskötés során külön kockázatteltáró nyilatkozat nem készült, az egyedi kölcsönszerződés és az annak részévé vált Általános Szerződési Feltételek alapján kellett vizsgálni a feltételek teljesítését.

[25] Az egyedi kölcsönszerződés 7 és 10. pontjában az alperes jogelődje említés szintjén megjelenítette ugyan az árfolyamkockázatot, de csak olyan módon, hogy az további információ nélkül a törlesztőrészlet, az ügyleti kamatláb és az induló THM lehetséges változására vonatkoztatta, és az Általános Szerződési Feltételekre utalta ezek részletes meghatározását.

Az Általános Szerződési Feltételekben azonban a kockázat fennállását és mibenlétét meghatározó rendelkezés közvetlenül nem található.

Kizárólag matematikai képlet alkalmazásával ismerteti az Általános Szerződési Feltétel az árfolyamot és azt, hogy miképpen hat a törlesztőrészletre, és az árfolyamváltozásnak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását csak így ismerheti meg a hitelező, amely nem egyértelmű kikötés, tartalma csak következtetés és értelmezés útján tárható fel.

A Kúria Elnöke által az ügynevezett devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálatára felállított konzultációs testületek a 2019. április 10-i üléséről készült emlékeztetőjében összefoglalt újabb bírói gyakorlat szerint nem minősül az megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat és annak mibenléte és kihatásai csak következtetés útján állapítható meg.

Emiatt a szerződési kikötés miatt, így önmagukban nem alkalmasak arra, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen körültekintő és figyelmes átlagos fogyasztó mérlegelhesse az árfolyamváltozásnak a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatását, és világos képet alkothasson a hitelt felvevő az árfolyamváltozás lehetséges gazdasági következményeiről.

Az árfolyamváltozás hatására vonatkozó áttételes, magyarázat nélküli közlés mellett a perben nem merült fel olyan tartalmú szóbeli kommunikáció elhangzása sem – tekintettel arra, hogy az autóvásárlás során a hitelszerződés megkötésekor csak a szállító képviselői voltak jelen –,

amiből arra lehetne következtetni, hogy az I.r. alperes az árfolyamkockázat lényegi jellemzői alapján vállalt fizetési kötelezettséget.

Ebből pedig az következik, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a perbeli esetben az árfolyamkockázat valós tartalmáról a felperes jogelődje nem adott világos és érthető tájékoztatást az I.r. alperes részére, ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, utalva az rPtk. 209/A § (2) bekezdésére és az rPtk. 239. § (2) bekezdésére, hogy ez a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után.

[26] A másodlagos felperesi keresetet az elsőfokú bíróság a következők miatt utasította el helytállóan:

Az rPtk. külön nem szabályozta a szerződésátruházás jogintézményét. Egyes jogviszonyok esetében azonban az adott jogviszonyra vonatkozó speciális szabályozás elismerte, illetve biztosította a szerződési pozíció átruházásának lehetőségét. Ilyen például a bérleti szerződésnél az, hogy a bérlet tárgyának elidegenítésével a vevő az rPtk. 432. §-ából következően a bérbeadói pozícióba került, ez jogi lényegét tekintve jogszabályon alapuló szerződésátruházást jelent.

Ugyanígy értékelhető például a munkajogi jogutódlás, az 1992. évi XXII. törvény 85/A § (1) bekezdés b/pontja alapján.

[27] A perben alkalmazandó az rHpt. 161. § (1) bekezdése is ilyen jogszabály volt, azonban azzal a korlátozással, hogy a pénzügyi intézetek közötti betétállomány és más visszafizetendő pénzeszközös elfogadásából származó jogi pozíció egyoldalú, a betétes hozzájárulása nélkül történő átruházásának lehetőségét biztosította.

Jelen perben azonban e jogszabályi kitétel nem alkalmazható, mert ugyanezen jogszabály a betét és betétes fogalom meghatározás körébe nyilvánvalóan az adóst nem vonta be.

Az rPtk. alkalmazása során a szerződési szabadság elvéből kiindulva [200. § (1) bekezdés] az engedményezés és tartozásátvállalás szabályainak együttes megfelelő alkalmazásával a szerződésátruházást a szerződéses jogok-, és kötelezettségek tekintetében jogutódlást biztosító sui generis háromoldalú megállapodásként kezelve fogadta el.

Az engedményezés és a tartozásátvállalás a követelés és az ahhoz kapcsolódó alanyi jogok, illetve a tartozás és az ehhez kapcsolódó kötelezettségek átruházásának jogi eszköze.

Mindebből az következik, hogy visszterhes szerződéseknél mindegyik fél egyben jogosult és kötelezett is, és csakis kizárólag háromoldalú megállapodással lehetséges alanyváltozás a szerződés bármely alanyának személyében.

Jelen esetben háromoldalú megállapodás az engedményező, az engedményes és az I.r. alperes között nem jött létre.

A másodfokú bíróság álláspontja is az, hogy az engedményezéssel az engedményes részére a követelés érvényesítésével kapcsolatos lehetőségek nyílnak meg, de csak olyan alapon, ami az engedményezőt az engedményezés időpontjában megillette.

Jelen perben azonban a szerződés átruházásáról nem határoztak a felek, engedményezési szerződés az engedményező és engedményezett között jött létre. Osztja a másodfokú bíróság azt az álláspontot, hogy ebben az esetben nem a szerződő fél szerződésbeli pozíciójának, hanem a szerződésből eredő követelésének átruházásáról van szó. Az engedményezésnek nem az az eredménye, hogy a felperes a szerződéses jogviszonyba belép, hanem egy szerződésen alapuló követelés engedményezése történt meg.

Az rPtk. 328. § (1) bekezdése alapján a jogosult a követelését szerződéssel másra átruházhatja. Ha a követelés szolgáltatásra irányul, a szolgáltatás jogutódjának a személyében

következik be alanyváltozás. A szerződés érvénytelenségének megállapításához fűződő jogi érdek nem engedményezhető (lásd a BH.2001/335. jogesetet).

Ebből az következik, hogy a felperes azon kereseti kérelme, amely arra irányul, hogy ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítaná meg, azt nyilvánítsa érvényessé, olyan alakító jog iránti igény, amely a teljes szerződéses jogviszonyt érinti.

- [28] Osztvá az elsőfokú bíróság álláspontját, az rPtk. 329. § (3) bekezdése alapján tehát az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását csak az engedményező kérheti. Az engedményezés joghatása tekintetében ugyanis a fentiek alapján háromoldalú megállapodás hiányában nem beszélhetünk az adott szerződéses pozícióba végbemenő teljes alanycseréről.
- [29] A perben becsatolt engedményezési szerződés alapján az kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperesi követelés engedményezésen alapul, nem szerződés átruházása történt meg. Ebből az is következik – egyetértve az elsőfokú bírósággal –, a felperesnek nincs arra lehetősége, hogy az érvénytelen kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása iránt megalapozott keresetet terjesszen elő, ez a jog a kölcsönszerződés megkötő engedményezőt illeti meg.
- [30] A fenti kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [31] Az rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes megfizetni az I és II.r. alperesnek a perrel felmerülő perköltséget, amelynek mértékét a másodfokon eljáró bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg.
- [32] A másodfokon eljáró bíróság az ítélet elleni fellebbezést az rPp. 256/A § (1) bekezdés f/pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Kaposvár, 2021. október 18.

dr. Horváth M. Csaba s. k
a tanács elnöke

dr. Varga Rita s. k
előadó bíró

dr. Matusik Gertrúd s.k
bíró